

The National Interest, САД
(Standard.rs)



Тај механизам функционише као сат: довољно је да председници Барак Обама и Дмитриј Медведев направе још један корак у оквирима „ресетовања“ руско-америчких односа, па да се високи представник САД упути у посету партнерима Вашингтона у Источној Европи и Евроазији са задатком да „обнови поверење“. Тиме се 2009. године бавио потпредседник Џо Бајден, који је у администрацији наступао у улози „реосигураника“. Пошто је прошлог лета дошло до сусрета Обама са Медведевом у Москви, Бајдена су послали у Тбилиси и Кијев. Када је администрација донела одлуку да одустане од пројекта својих претходника да разместе системе противракетне одбране у Пољској и Чешкој, потпредседник је посетио те две земље и Румунију, где је изнео уверавања у верност Америке својим обавезама и интересима у том региону.

Бајден се сада налази у Багдаду, где покушава да убеди међусобно конфронтиране Ирачане да формирају националну владу, па је задатак обнављања поверења натоварен на леђа државног секретара Хилари Клинтон. Она, у складу са Бајденовим сценаријем, категорично инсистира да су САД способне да „ходају и жваћу жваку истовремено“, односно да раде на побољшавању односа са Русијом и истовремено не жртвујући интересе њених суседа. Клинтонова је такође покренула питање демократије и људских права сместивши Русију у категорију земаља са „челичним стегама“, у којима се налазе грађанске и политичке слободе.

МАЛИМА РЕЧИ, РУСИЈИ ДЕЛА

Међутим, државни секретар одлази у регион, оптерећен непредвидљивим последицама. У Украјини су избори довели на власт Виктора Јануковича, који је лично умногоме и био разлог за побољшање руско-америчких односа. Ново руководство у Кијеву продужило је рок аренде за руску Црноморску флоту на Криму, званично одустало од било каквих намера да уђе у НАТО, и почело да активно обнавља профитабилне економске везе са Русијом. То је и довело до попуштања геополитичке напетости између Вашингтона и Москве на евроазијском простору.

Пољска је, опет, веома занимљив случај. Сопствени проблеми Варшаве са безбедношћу изгубили су оштрину захваљујући споразуму о војној сарадњи, закљученом између САД и

Пољске, и сада, захваљујући значајном отопљењу односа између Варшаве и Москве, које је наступило после трагичне хаварије у којој је страдало много представника највишег руководства Пољске који су кренули на меморијал у Катину, пољска влада на челу са премијером Доналдом Туском доследно креће у правцу сопственог „ресетовања“ односа са Русијом.

Поједини грузијски аналитичари испољили су задовољство што је Клинтонова за време своје посете Грузији отворено означила Абхазију и Јужну Осетију као „окупиране“ територије. Међутим, речи су јефтина роба. Нека Тбилиси разговара са својим колегама са Кипра – речи се (па и резолуције УН) изговарају већ четрдесет година, а сепаратистички режим на северу острва, уз добрану подршку четрдесет хиљада турских војника, апсолутно не намерава никуд да оде у скорије време. САД неће заснивати своје односе са Русијом на принципу територијалне целовитости Грузије, једнако као што никада нису намеравале да кипарско питање учине каменом темељцем у односима са Турском. Администрација Барака Обаме је, по свој прилици, дошла до закључка да је фундаментално преиспитивање геополитичке и геоекономске оријентације земаља суседа Русије задатак који САД нити могу нити би требало да покушавају да реше.

НОВО ПАРТНЕРСТВО

Прво, Вашингтон за то једноставно нема ресурсе (а Европа неће хтети да повуче такво бреме), а, друго, од Москве се и даље тражи сарадња на низу питања светске безбедности. Према томе, примењивани прилаз се променио: ако су се раније предузимале активне мере у циљу уништавања преосталих полуга утицаја којима је располагала Русија, сада се ради на томе да земље суседи сачувају везе са Западом у довољном обиму, како би имале прихватљив ниво самосталности и сопствене тежине у односима са Русијом. Штавише, поново игноришући молбу Грузије да изврши модернизацију њене армије и замени им оно што су изгубили у конфликту са Русијом 2008. године, администрација ставља до знања да неће подржавати суседе Русије у њиховој борби против Москве ако за саме САД у тој игри нема ничега или скоро ничега.

Наравно, у свету нема ничег сталног. Путовање Клинтонове може се сматрати и знаком постојања резервне варијанте – за случај ако „ресетовање“ зариба. А из аспекта Москве непожељно је, мада се може отрпети, чак и смањено учешће САД у животу Евроазије (предложена економска подршка Грузији, сужени програм партнерства са Пољском у области противракетне одбране, даље војно присуство САД у Средњој Азији). Међутим, администрација делује са намером да примењује вишециљни прилаз у остваривању свог утицаја у региону, па је, изгледа, спремна да прихвати као дату чињеницу реско

Свет све више личи на договор САД и Русије

Пише: Николас Гвоздев
уторак, 13 јул 2010 21:39

појачање позиција Москве. Дакле, какве год се речи изговарале на рачун „обнављања поверења“, реалност се не може прикрити.

Превод: Рајко Досковић